

ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
Policy Proposals for Early Childhood Academic Administration in Phichai
District Uttaradit Primary Educational Service Area Office 1

ดวงกมล นวนแก้ว¹ พิมพภา ธรรมสิทธิ์² ชัชภูมิ สีชมภู³
Duangkamon Nuankaew, Pimpaka Thammasit, Chatchaphum Sichomphu

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยและ 2. ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 43 คน ครูปฐมวัย 86 คน รวม 129 คน กำหนดการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ด้านสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย มี 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย เชิญคณะกรรมการ สถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ผลการจัดการศึกษาและร่วมการจัดทำหลักสูตรปฐมวัยให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ด้านสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก เก็บข้อมูลการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละด้าน ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศการปฏิบัติงานของครู

คำสำคัญ (Keywords) : ข้อเสนอเชิงนโยบาย; การบริหารงาน; งานวิชาการระดับปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research article were: 1. to assess the needs and necessity of academic administration at the early childhood level, and 2. to study strategic proposals for

Received: 2024-06-12 Revised: 2024-06-22 Accepted: 2024-06-24

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: thetoonsingsathit@gmail. com

² อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Phimpaka@live.ur. ac.th

³ อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: Chatphum.Sri@live.ur. ac.th

early childhood academic administration in Phichai District. Uttaradit Clinical Education Area Office, Area 1. This study is a combination of quantitative and qualitative research. Qualitative research was employed. A sample consisted of 43 administrators, 86 early childhood teachers, a total of 129 people, through the observed in one group, pre-test and post-test, mostly focusing on research and surveys. The statistical tools were standard elements, essential requirements index and content.

The results of the research found that 1) the needs and necessity of academic administration at the early childhood level were arranged from highest to lowest: the supervision of teachers' work performance, measuring and evaluating children's development, early childhood curriculum development, media to support the organization of learning experiences, and the organization of learning experiences. 2) Policy proposals for academic administration at the early childhood level had 5 areas: development of the early childhood curriculum inviting the committee and the educational institutions to jointly analyze the results of educational management and jointly develop the early childhood curriculum with the vision; organizing learning experiences consistent with children's learning and hands-on experience ; media to support learning experiences executive support for the budget and provision of materials and equipment; measuring and evaluating children's development collecting measurement and evaluation data in accordance with each aspect of child development; supervision of teachers' work performance preparing an order to appoint a committee for supervising the performance of teachers.

Keywords: policy proposals; administration; early childhood academic

บทนำ (Introduction)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญ ไว้ในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา 54 ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย การศึกษาปฐมวัยเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตของเด็กไทยในอนาคต เป็นการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560: 14) การจัดการศึกษาที่จะทำให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพเกิดขึ้นทั่วประเทศไทย เป็นสถานศึกษาที่ให้ความรู้ทางการศึกษาให้มีความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีความสามารถมีทักษะและประสบการณ์ ทำให้การทำงานพัฒนาขึ้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยในช่วงอายุแรกเกิดถึง 6 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: ค) ในการดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนฯ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 3) ได้ให้ความสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นความรู้ความเข้าใจ ในการสร้างแนวคิดและหลักการ ในการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย ที่มี ส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีศักยภาพในจุดหมายที่สูงสุด เพื่อให้ตัวเด็กได้รับการพัฒนาและ เรียนรู้ได้ครบทุก 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้เด็กได้ลงมือฝึกประสาท สัมผัสทั้ง 5 โดยผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับ กระบวนการจัดการและวิธีการดำเนินการของแต่ละโรงเรียนที่จะนำหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ไปใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1, 2565: 4-6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ มีโรงเรียนในอำเภอฟิชย์ที่รับผิดชอบ จำนวนมากและครอบคลุมถึง 43 โรงเรียนและมีโรงเรียนในอำเภอฟิชย์ที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยทั้งหมด จำนวน 43 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จึงได้มีการให้ความสำคัญ การ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้านไปพร้อม ๆ กันเพราะพัฒนาการแต่ละด้านมีความเกี่ยวข้องและ สัมพันธ์กัน เพราะการเล่นและการออกกำลังกายมีความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กแต่ละวัยเกิดการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ-อารมณ์ ของเด็กอยู่ในระดับพอดี ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดช่วงหนึ่ง เพราะเป็นช่วงเวลา que เด็กเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ มากที่สุดในชีวิต เมื่อเด็กมีความพร้อมและเข้มแข็งในทุกด้านแล้ว ก็ เป็นโอกาสทองที่ครูจะนำวิชาความรู้เข้าไปปลูกเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาให้กับเด็ก จากการศึกษา บทความวิชาการของ (ชนิษฐา บุญนาค, 2566: 5) ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย พบว่า บริหารจัดการศึกษาปฐมวัยได้ไม่เต็มที่และไม่สามารถให้บริการแก่สถานศึกษาและครูในพื้นที่อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ในภาพรวมการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยยังมีปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุงและ แก้ไข ได้แก่ ปัญหาในการใช้หลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน การประเมินพัฒนาการ รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู ไม่เข้าใจและไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาปฐมวัยและ ครอบครัวมีฐานะยากจน เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าการให้สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ การศึกษาปฐมวัยฝ่ายเดียวไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเพียงพอควรกระจาย ความรับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วม อาทิ ท้องถิ่น ชุมชน ผู้ประกอบการทางสังคม หรือองค์กร ภาคเอกชนอื่น ฯลฯ อีกประการหนึ่ง คือการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่วน ใหญ่เน้นการจัดการศึกษา โดยเน้นครูเป็นศูนย์กลางและให้เด็กท่องจำ ทำให้การศึกษาไม่สนองต่อการ พัฒนาผู้เรียน โดยไม่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมทุกด้านแก่เด็กอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่ยังมุ่งที่จะเร่งให้ เด็กอ่านออก เขียนได้ จนถึงนึกถึงถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย (แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา, 2562: 17-20)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติการสอนระดับปฐมวัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและ ต้องการจะศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย พบว่า โรงเรียนยังมีปัญหาใน เรื่องการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ จึงได้เห็นถึงความสำคัญของการ จัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมพร้อมให้กับเด็ก ปฐมวัย เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต พัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งมีแนวทางใน

การพัฒนาการบริหารงานระดับปฐมวัยให้ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับสถานศึกษา ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย รวมทั้งการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ประเมินพัฒนาการ การนิเทศการศึกษาที่เป็นแนวทางหนึ่งในการร่วมมือร่วมพลัง เพื่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด ให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ให้มีคุณภาพที่จะเกิดขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอฟิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอฟิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอฟิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 และการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นและพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอฟิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก และด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู

1.2 ขอบเขตด้านประชากร

เชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนในอำเภอฟิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 43 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 43 คน ครูปฐมวัย จำนวน 86 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 129 คน

เชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษจำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และครูปฐมวัย จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนที่มีปฐมวัยในอำเภอฟิชัย จำนวน 43 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

เริ่มดำเนินการเดือน ตุลาคม 2566 ถึง พฤษภาคม 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.70-1.00 และความเชื่อมั่นสภาพที่เป็นอยู่เท่ากับ 0.827 สภาพที่ควรจะเป็นเท่ากับ 0.860 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามระดับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลมาพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ชื่อสกุล ระดับการศึกษา สาขาการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นกรอบประเด็นคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์ซึ่งจัดเรียงไว้ตามลำดับก่อนหลัง เป็นคำถามที่ต่อเนื่องและรวมด้วยคำถามทั่วไป เกี่ยวกับข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยนำสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของแต่ละด้าน มาหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก และด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู แล้วเลือกค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรก ของแต่ละด้านมากำหนดประเด็นข้อคำถามการสัมภาษณ์ เพื่อมาหาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

แบบสอบถาม

3.1 ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ถึงโรงเรียนในอำเภอพิชัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.2 จัดส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับประชากรที่กำหนดไว้จำนวน 129 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่าง เดือน ธันวาคม 2566 ถึง เดือน มีนาคม 2567 ได้ข้อมูลกลับคืนมา ร้อยละ 100

3.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนและตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ามีการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

แบบสัมภาษณ์

3.5 ผู้วิจัยเตรียมการสัมภาษณ์โดยเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ให้พร้อม นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าพร้อมส่งประเด็นที่จะสัมภาษณ์ให้กลุ่มเป้าหมาย (รัตนะ บัวสนธิ์, 2552: 47) และดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่นัดหมายในระหว่างวันที่ 17 มกราคม 2567 ถึง 26 เมษายน 2567 ขออนุญาตบันทึกเทปสัมภาษณ์และยุติการสัมภาษณ์เมื่อช่วงเวลาที่เหมาะสมและประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์ครบหรือเกือบครบแล้วรีบถอดเทปการบันทึก การสัมภาษณ์ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับ ปฐมวัยในอำเภอฟิซัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เพราะจะไม่ทำให้หลงลืม ประเด็นรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้รับจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์และเสนอค่าสถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดำเนินการจัดกลุ่มและเรียบเรียงข้อมูลโดยการจัดลำดับเนื้อหาที่ต้องการศึกษาพร้อมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้ผนวกรวมกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสรุปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอฟิซัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI)

รายการ	สภาพที่เป็นอยู่ (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	
		0.200					0.241
		0.162					0.145
		0.126					0.168

1.ด้านการพัฒนาหลักสูตร ปฐมวัย	3.859	มาก	4.791	0.242	มากที่สุด	3
2.ด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้	3.816	มาก	4.370	0.168	มาก	5
3.ด้านสื่อสนับสนุน การจัดประสบการณ์การ เรียนรู้	3.763	มาก	4.397	0.235	มาก	4
4.ด้านการวัดและประเมินผล พัฒนาการของเด็ก	3.830	มาก	4.814	0.245	มากที่สุด	2
5.ด้านการนิเทศการปฏิบัติงาน ของครู	3.684	มาก	4.674	0.242	มากที่สุด	1
ภาพรวม	3.790	0.181	มาก	4.609	0.226	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.790$, $\sigma = 0.181$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ด้านสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามลำดับ

สภาพที่เป็นอยู่ของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.790$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ($\mu = 3.859$) ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก ($\mu = 3.830$) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\mu = 3.816$) ด้านสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\mu = 3.763$) และด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู ($\mu = 3.684$) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.609$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก ($\mu = 4.814$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ($\mu = 4.791$) และด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู ($\mu = 4.674$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\mu = 4.397$) และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\mu = 4.370$) ตามลำดับ

เมื่อจัดลำดับค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู (PNI = 0.268) ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก (PNI = 0.256) และด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย (PNI = 0.241) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย พบว่า ศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา บรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถออกแบบการจัดประสบการณ์ได้หลากหลาย ตามแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนคำนึงถึงสภาพบริบทและความต้องการของชุมชน เชิงคุณธรรมการ สถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ผลการจัดการศึกษาและร่วมการจัดทำหลักสูตรปฐมวัยให้สอดคล้องตามหลักการในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า ครูวิเคราะห์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อจัดการเรียนรู้การจัดประสบการณ์จึงเปรียบเสมือนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้กับเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา มีการบูรณาการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก

2.3 ด้านสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า วางแผนการจัดหาสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ งบประมาณการจัดหาวัสดุต่าง ๆ สื่อต้องผ่านการประเมินที่มีคุณภาพ เหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์หน่วยการเรียนรู้

2.4 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก พบว่า ครูเก็บรวบรวมข้อมูลการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละด้านเป็นรายบุคคลและต้องมีการบันทึกและรวบรวมไว้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย เช่น การทดสอบโดยตรง การสัมภาษณ์ และการสังเกต

2.5 ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู พบว่า จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศการปฏิบัติงานของครู เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอนและการปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นทั้ง 5 ด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นอันดับหนึ่งคือ ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู ทั้งนี้เพราะโรงเรียนให้ความสำคัญกับการนิเทศการปฏิบัติงานของครูเพราะจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอนและการปฏิบัติงานของครูส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครูมีความไว้วางใจและความมั่นคงในความก้าวหน้าในวิชาชีพ การนิเทศการศึกษาเป็นหลักการที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการนิเทศของผู้นิเทศ เป็นแนวทางในการปฏิบัติการณ์นิเทศการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ คือหลักของการมุ่งประโยชน์เพื่อการ

พัฒนาครูเป็นสำคัญ มีความร่วมมือของผู้บริหาร ผู้นิเทศและครู หลักของการสร้างสัมพันธ์ภาพบนความเท่าเทียมและการยอมรับซึ่งกันและกัน หลักของความเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง และหลักของความยืดหยุ่นให้อิสระในการพัฒนาตนเอง การมีส่วนร่วมในการวางแผน การนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา มีกำหนดเป้าหมายการนิเทศภายในในระดับปฐมวัยในสถานศึกษาและมีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ พัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่บุคลากรทางการศึกษา สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬารัตน์ เพ็ชรแสนงาม (2563: 109) พบว่า ข้อที่มีบุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการ ปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายการนิเทศภายในในระดับปฐมวัยในสถานศึกษา) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่บุคลากรทางการศึกษา

2. จากผลการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอฟิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 มีดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย พบว่า โรงเรียนมีการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาบรรลุตามจุดหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดซึ่งการพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถออกแบบการจัดประสบการณ์ได้หลากหลายตามแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ตลอดจน คำนึงถึงสภาพบริบทและความต้องการของชุมชน เชิงคณะกรรมการ สถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ผลการจัดการศึกษาและร่วมการจัดทำหลักสูตรปฐมวัยให้สอดคล้องตามหลักการในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมาร่วมกันวิเคราะห์ผลการจัดการศึกษาและร่วมการจัดทำหลักสูตรปฐมวัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมตามบริบทและในการนำหลักสูตรไปใช้นั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนซึ่งสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาบนพื้นฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโดยสถานศึกษาต้องเชื่อมโยงมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสะท้อนให้เห็นหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เช่น การประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นลินี วรวงษ์ (2562: 65-70) พบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยควรจะต้องมีการประชุมชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนในการให้ครูได้เข้ารับการอบรม หรือศึกษาดูงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมากยิ่งขึ้น

2.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า ครูวิเคราะห์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง การจัดประสบการณ์จึงเปรียบเสมือนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้กับเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา มีการบูรณาการการจัดกิจกรรม

ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก ทั้งนี้เป็นเพราะหลักการจัดประสบการณ์ของเด็กช่วงอายุ 3-6 ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์จะต้องจัดในรูปแบบบูรณาการผ่านการเล่น (การเล่นอย่างมีความหมาย) เช่น การที่เด็กเล่นบทบาทสมมติในการเล่นขายของ เด็กจะได้เรียนรู้ทักษะทางภาษาจากการพูดสื่อสารกับเพื่อนในการสลับเปลี่ยนการเป็นแม่ค้าและลูกค้า ซึ่งเด็กอาจจินตนาการในการพูดขึ้นมาเองหรืออาจจดจำจากผู้ปกครองเมื่อไปตลาด นอกจากจะได้ทักษะทางภาษาแล้ว เด็กยังได้เรียนรู้เรื่องจำนวน การบวก การลบเลขง่ายๆ จากการเล่นอีกด้วยถือเป็น การบูรณาการที่ได้ทั้งทักษะทางภาษาและคณิตศาสตร์ดังนั้นการจัดประสบการณ์จึงเปรียบเสมือนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้กับเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา มีการบูรณาการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กสอดคล้องกับงานวิจัยของนาตยา หกพันนา (2565: 170-173) พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2.3 ด้านสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนวางแผนการจัดหาสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และงบประมาณการจัดหาวัสดุต่าง ๆ สื่อต้องผ่านการประเมินที่มีคุณภาพ เหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์หน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะ การนำสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มาบูรณาการร่วมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้เด็ก ได้ใช้ความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการให้เด็กความสนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตชนิษฐ์ จงแยมเหมือน (2565: 51-52) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสาทสัมผัสในระบบการสอนแบบมอนเตสซอรี มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

2.4 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก พบว่า ครูเก็บรวบรวมข้อมูลการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละด้านเป็นรายบุคคลและต้องมีการบันทึกผลการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้านเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยซึ่งเครื่องมือในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก เช่น การทดสอบโดยตรง การสัมภาษณ์ และการสังเกต ทั้งนี้เป็นเพราะ วัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเป็นกระบวนการที่ผู้สอนต้องการวัดผลเด็ก ที่มีการประเมินพัฒนาการก่อนและหลังจากการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีการประเมินผล มีการติดตามกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของธวัชชัย ภูวสิษฐ์พงศา (2564: 129) พบว่า ควรมีการจัดอบรมการจัดทำเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีคุณภาพ ดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างหลากหลายตาม ความถนัดและประสบการณ์ของผู้เรียน ตลอดจนมีการปรับปรุงเครื่องมืออยู่เสมอ

2.5 ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู พบว่า จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศการปฏิบัติงานของครู เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอนและการปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะ การนิเทศการ

ปฏิบัติงานของครูเป็นสิ่งสำคัญ ควรมีการวางแผนกำกับติดตามให้คำปรึกษาและขอเสนอแนะ ในการจัดการนิเทศตามที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของเพียกานต์ พวงพยอม (2562: 178-182) พบว่า หลักการพัฒนาวิชาชีพ มุ่งเน้นการช่วยเหลือครูและผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัย เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่สามารถจะแก้ไขได้ตามลำพัง ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และรู้สึกภาคภูมิใจในวิชาชีพ และช่วยสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครู การนิเทศควรใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีหลากหลายประเภท การนิเทศเป็นรายบุคคล และการนิเทศด้วยวิธีการให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การกำหนดกิจกรรมการประเมินผลไว้ในแผนการนิเทศการศึกษาการกำหนดบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลไว้อย่างชัดเจนเหมาะสมและการกำหนดระยะเวลาในการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 พบว่า ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู มีความสำคัญและต้องการจำเป็น เป็นอันดับแรก ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู เป็นการพัฒนาและแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับการเรียนรู้ และส่งผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการให้ความช่วยเหลือในทางการศึกษาแก่บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินงานของตนไปได้ด้วยดี โดยผู้นิเทศควรเอาใจใส่ ในการสำรวจตรวจสอบเพื่อดูแลแนะนำการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้มีความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็ก การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละด้านเป็นรายบุคคลและต้องมีการบันทึกและรวบรวมไว้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่เด็ก เช่น การทดสอบโดยตรง การสัมภาษณ์ และการสังเกตด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ด้านสื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาของเด็กปฐมวัย ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเพียงพอ ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และวิเคราะห์ความเหมาะสมกับผู้เรียน ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย โรงเรียนมีการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา บรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถออกแบบการจัดประสบการณ์ได้หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านการนิเทศการปฏิบัติงานของครู มีความต้องการจำเป็นอันดับแรก ดังนั้น โรงเรียนจะต้องมีการนิเทศการปฏิบัติงานของครู ควรให้ความสำคัญมาก โดยการวางแผนการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศการปฏิบัติงานของครู จัดให้

การปฐมนิเทศครูให้เข้าใจในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ สถานศึกษาจัดการอบรม หรือให้การนิเทศด้วยการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอแนะนำให้ครูรู้จักดัดแปลงเนื้อหาวิชาที่สอนให้เหมาะสม ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะแก้ปัญหา และอุปสรรคในการเรียน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในอำเภอพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าน้อยสุด ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

เอกสารอ้างอิง(References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ชนิษฐา บุนนาค. (2566). การส่งเสริมพัฒนาการผ่านการเล่นและความสำคัญของการเล่นในเด็กปฐมวัย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.youngciety.com/article/journal/learning-through-play-for-kids.html> สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2567.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร. (2560). **การจัดการศึกษาที่จะทำให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- จุฑารัตน์ เพ็ชรแสนงาม. (2563). **การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ธวัชชัย ภูวสิทธิ์พงศา. (2564). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถัมภ์ใต้ สถานการณ์การแพร่ระบาด ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)**. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตยา หกพันนา. (2565). **รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย**. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยนครพนม.
- นลินี วรวงษ์. (2562). **การศึกษาปัญหาและแนวทางการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ในจังหวัดสุโขทัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ปิ่นตบูน ชื่นยิ้มเหมือน. (2565). **ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสาธน์ผสมผสานในระบบการสอนแบบมอนเตสซอรีที่มีต่อทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย**. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา. (2562). **แผนพัฒนาการศึกษา**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

- เพ็ญกานต์ พวงพยอม. (2562). ทิศทางการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560-2569). ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2565). การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

